

ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Съвременни тенденции и промени в европейското законодателство

Драгомир Цанев, Център за енергийна ефективност ЕнЕфект - България

София, 23.04.2024 г.

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Базова информация

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

През 2050 г. 9 от 10 съществуващи сгради все още ще се използват.

Сградите са причина приблизително за:

- **40% от потреблението на енергия в ЕС**
- **36% от енергийните емисии на парникови газове**

Сградите са най-големият консуматор на енергия в Европа. На отоплението, охлаждането и топлата вода за битови нужди се падат **80% от енергията, която консумираме ние, гражданите.**

Понастоящем около **35%** от сградите в ЕС са **на повече от 50 години** и почти **75%** от сградния фонд е **енергийно неефективен**. В същото време едва около **1%** от сградния фонд се реновира всяка година.

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Принципът „Енергийната ефективност на първо място“

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Енергийната ефективност е един от основните приоритети на Европейския енергиен съюз. Принципът „Енергийната ефективност на първо място“ е заложен в Регламента за управление на енергийния съюз и действията по климата (2018/1999) и в Директивата за енергийната ефективност (2018/2002). С текущото преработване на директивата, предложено в Европейската зелена сделка през юли 2021 г., Комисията възнамерява да предостави по-силна и широкообхватна правна основа за прилагането на принципа.

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Принципът „Енергийната ефективност на първо място“.

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Принципът „Енергийната ефективност на първо място“ означава, че при формирането на енергийната политика и вземането на съответните инвестиционни решения се вземат предвид в максимална степен икономически рентабилните мерки за енергийна ефективност.

Целта на принципа е енергийната ефективност да се разглежда като самостоятелен източник на енергия, в който публичният и частният сектор могат да инвестират преди други по-сложни или скъпи енергийни източници. Това означава да се даде приоритет на решенията, свързани с търсенето, когато те са по-рентабилни от инвестициите в енергийна инфраструктура, за да се постигнат целите на политиката.

Този принцип също така подчертава значението на ЕЕ за намаляването на производството на енергия.

Намаленото търсене на енергия може да помогне за контролиране на нивото на инвестициите, необходими за прехода към възобновяеми енергийни източници.

Освен това то подкрепя по-устойчив подход към използването на ограничените ресурси и повишава устойчивостта на енергийната система на ЕС.

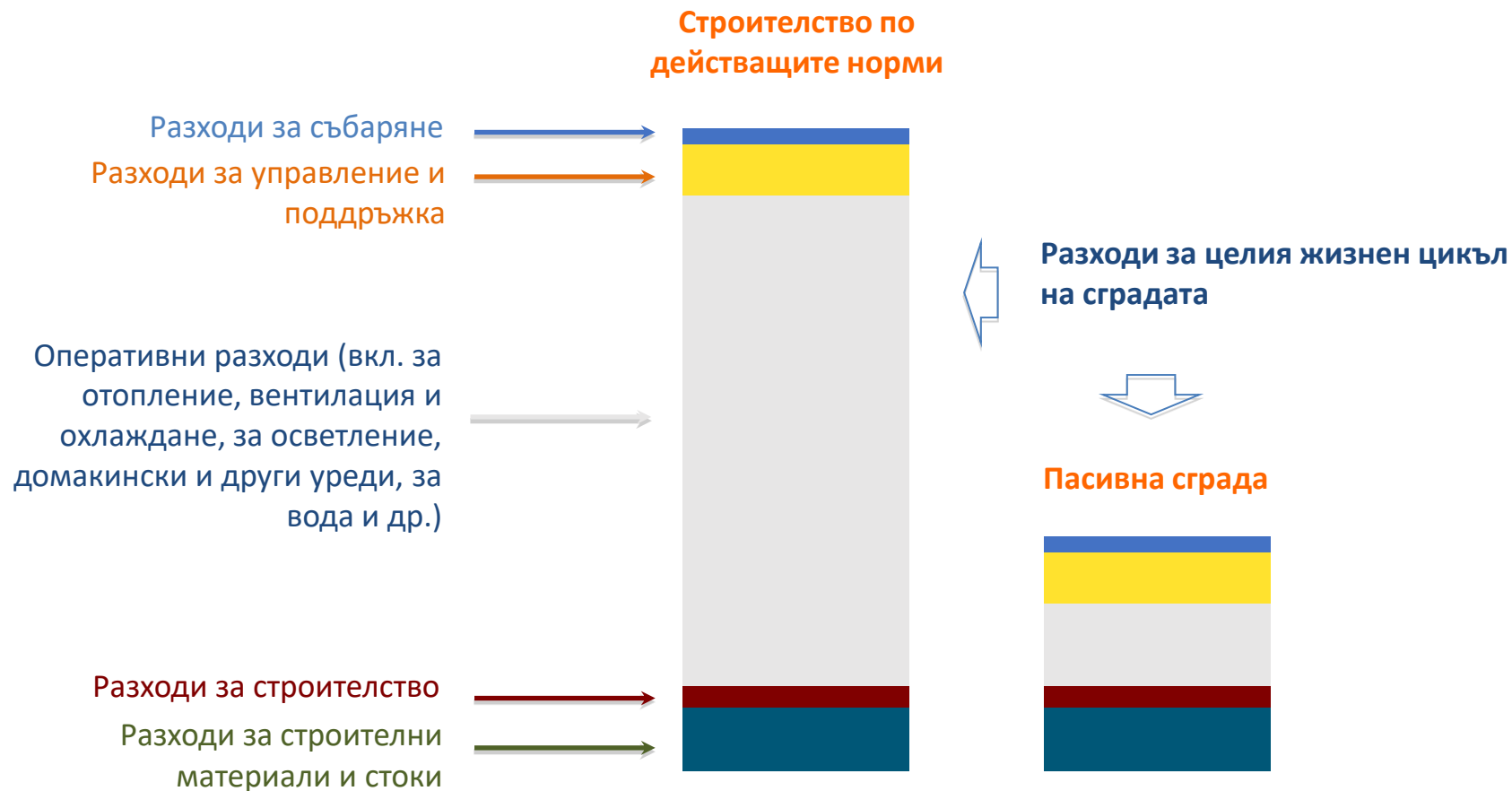
Политики на ЕС за енергийна ефективност

Разходи в жизнения цикъл на сградата

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Пакет „Подготвени за цел 55“

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Пакет „Подготвени за цел 55“

Цел на ЕС за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55% до 2030 г.

- Преразглеждане на 13 законодателни инициативи, сред които:
 - Регламента за споделяне на усилията;
 - Директива за енергийните характеристики на сградите
 - Директива за енергийна ефективност
 - Директива за възобновяема енергия
 - Директива ETS

Политики на ЕС за енергийна ефективност

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

План REPowerEU

REPowerEU : План за бързо намаляване на зависимостта от руските изкопаеми горива и ускоряване на зеления преход

- Увеличение от 9% на 13% на обвързващата цел, заложена в Директивата относно енергийната ефективност (ДЕЕ)
- Краткосрочни промени в поведението ни, които биха могли да намалят търсенето на газ и петрол с 5%
- Фискални мерки за насърчаване на енергоспестяването
- Ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници
- Интелигентни инвестиции и пренасочване на ресурси от Плана за възстановяване и устойчивост

Източник:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_3131

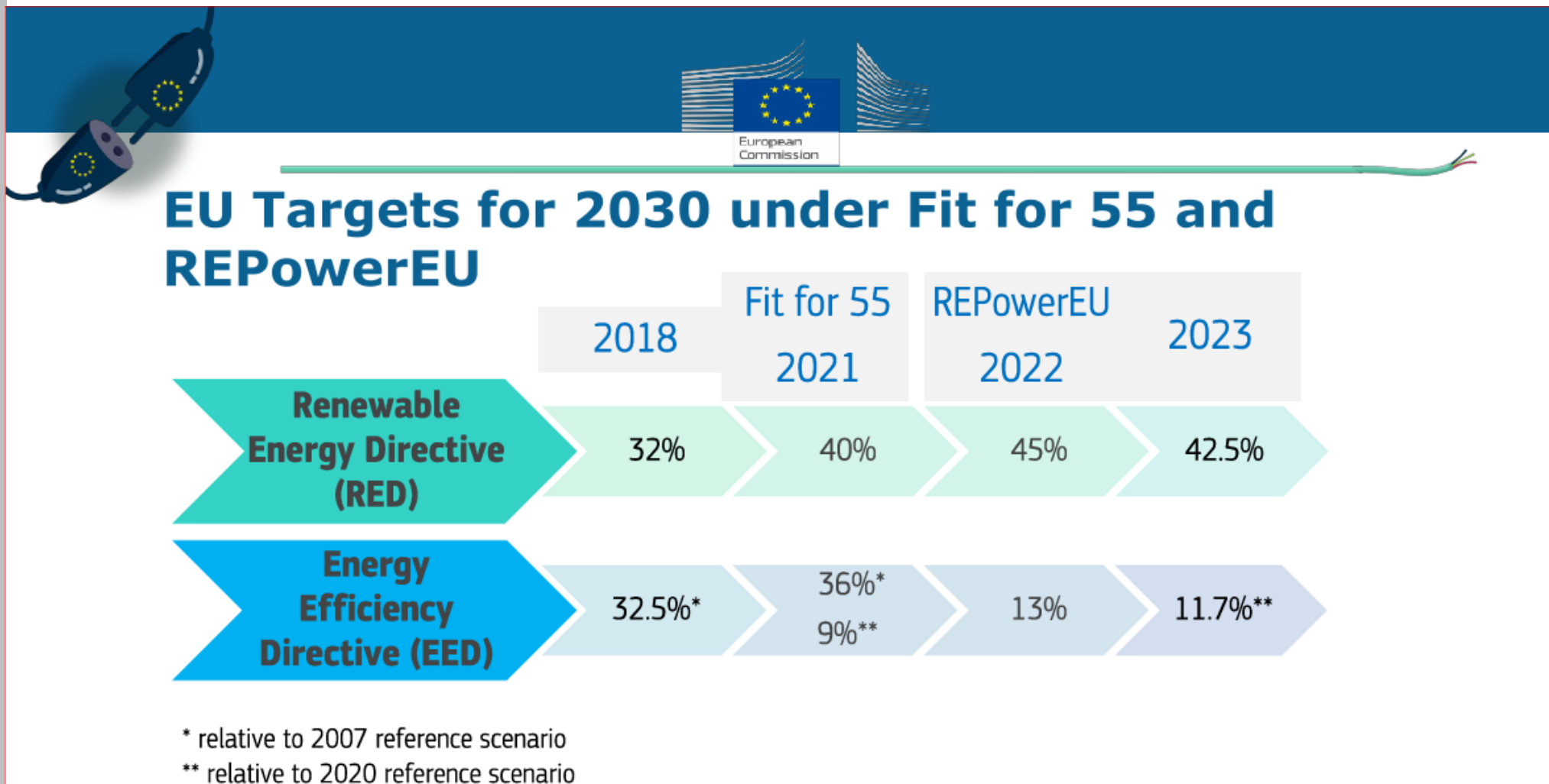
Политики на ЕС за енергийна ефективност

Настоящи цели

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Настоящи цели

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

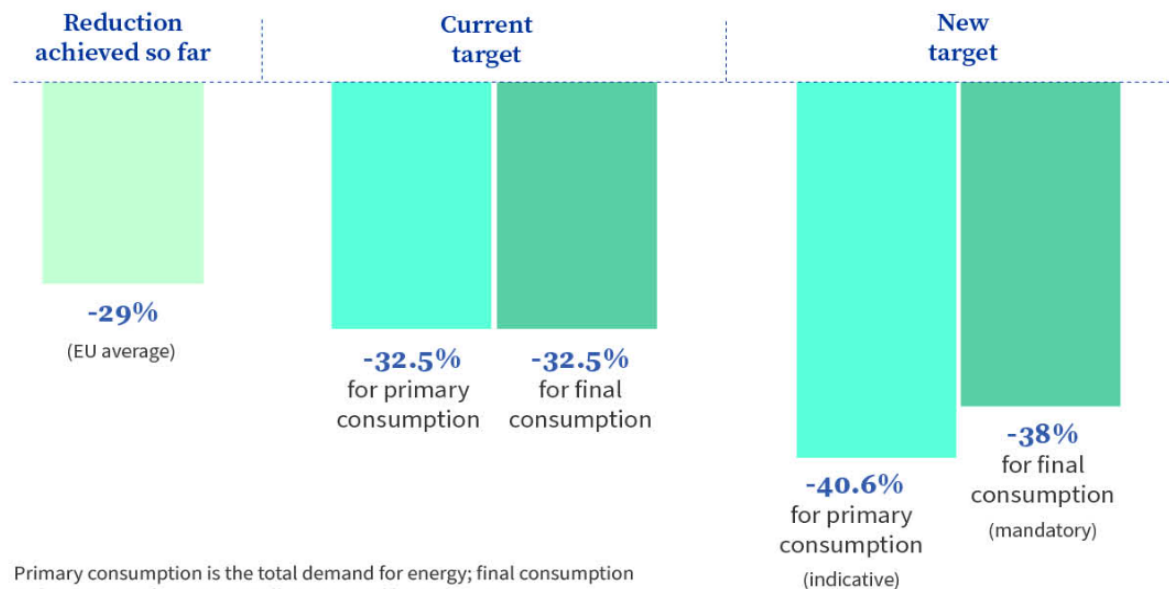

-11.7%

in 2030 at EU level, compared with the energy consumption forecasts for 2030 made in 2020.

The revised legislation will make it compulsory for the EU as a whole to reduce final energy consumption.

Targets for primary and final consumption compared to 2007 consumption projections for 2030:

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Настоящи цели

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

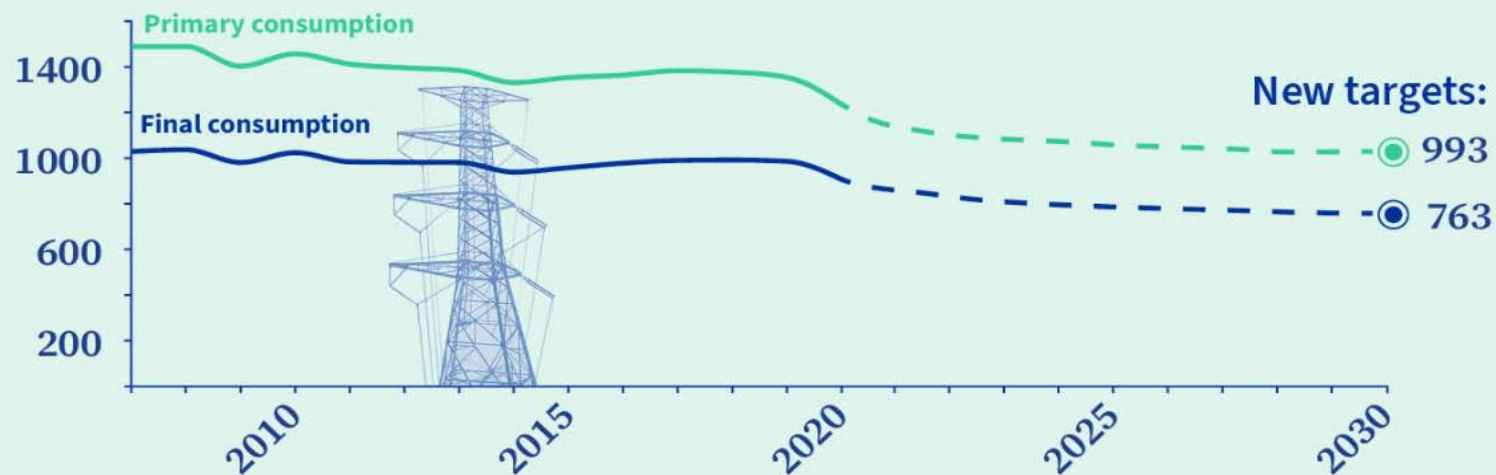
2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Increased end-use savings

Under the new rules, member states will have to gradually increase their energy savings from 2024 to 2030. The end-use energy savings will on average account for **1.49% of the total consumption per year**, gradually reaching **1.9% by the end of 2030**.

Primary and final energy consumption for EU27 (mega tonnes of oil equivalent) :

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Настоящи цели

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

A more energy-efficient public sector

The public sector will contribute to energy efficiency by:

- **reducing its final consumption by 1.9% annually** (public transport and the armed forces can be excluded)
- **renovating buildings** (equal to 3% of public building floor space per year) to improve their energy performance

Council of the European Union
General Secretariat

© European Union, 2023
Reproduction is authorised, provided the source is acknowledged

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Директива за енергийна ефективност

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

НОВАТА Директива за енергийна ефективност (2023 г.)

- ✓ Първоначално приета през 2012 г., преразгледана през 2018 г., нова редакция през 2023 г.
- ✓ Цел: намаляване на потреблението на енергия въз основа на принципа “енергийната ефективност на първо място”
- ✓ Нова амбициозна цел – 11,7% намаление на потреблението на енергия спрямо референтния сценарий за 2030 г.
- ✓ Цели според досегашните измервания: 38% намаляване на крайното потребление на енергия и 40,6% намаляване на потреблението на първична енергия до 2030 г. (в сравнение с досегашната цел от 32,5%)

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Директива за енергийна ефективност

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Въвеждане на индикативни приноси на държавите членки към целта за енергийна ефективност на ниво ЕС и законово изискване за поставяне на енергийната ефективност на първо място при планиране и инвестиционни решения

Определяне на нова цел за държавите членки за намаляване на потреблението на енергия в публичния сектор с 1,7% всяка година

Изискване към държавите членки да обновяват най-малко 3% от общата площ на всички обществени сгради годишно до ниво "сграда с почти нулево потребление на енергия" (nZEB).

Определяне на приоритетни мерки за енергийна ефективност за уязвими потребители и енергийно бедни домакинства

Предприемане на допълнителни стъпки за предоставяне на права на крайните потребители - основни договорни права за отопление, охлаждане и топла вода

EED

Политики на ЕС за енергийна ефективност

Директива за енергийна ефективност

1. Политики на ЕС за енергийна ефективност

2. Директива за енергийната ефективност

3. Директива за енергийните характеристики

Предлага задължителни планове за отопление и охлаждане за общините с над 45 000 жители, чието разработване следва да се подпомага от държавата с финансови и технически средства.

Насърчава използването на ефективно комбинирано производство на енергия и отработена топлина

Засилва изискването за подробен анализ на ефективността на отоплителните и охладителните системи в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата (NECP).

Изисква задължителен анализ на разходите и ползите на предложените политики.

Регионалните и местните органи включват конкретни мерки за енергийна ефективност в своите инструменти за дългосрочно планиране, след като се консултират със съответните заинтересовани страни, включително по-специално уязвимите групи

EED

2024 EPBD – Директивата за сградите

What sections of the 2024 EPBD recast are most important for iBRoad2EPC?

Визия за
сградния фонд
2050

Обхват на ДЕХС

Стандарти за
нови сгради

Нулево-
емисионна
сграда

MEPS

Премахване на
ФГ и
декарбонизация
на ОВК

Национални
планове за
обновяване на
сгради

Финансиране и
one-stop shops
(КЕЦ)

EPCs

Схеми за ПСО

Нулево емисионни сгради (НЕС) или ZEBs

Сграда с нулеви емисии (ZEB) означава сграда с много висока енергийна ефективност, изискваща нулево или много малко количество енергия, генерираща с нулеви въглеродни емисии на място от изкопаеми горива и нулеви или много ниски експлоатационни емисии на парникови газове . (Член 2, параграф 2)

Добре е да се знае:

Те заменят ПНЕС/СБНПЕ

- Стандартът ZEB ще влезе в сила от::

- 1 януари 2028 г. за нови сгради, собственост на публични органи.
- 1 януари 2030 г. за всички нови сгради.

Държавите членки трябва да гарантират, че общото годишно потребление на първична енергия на нови или обновени НЕС се покрива от:

- енергия от възобновяеми източници, произведена на място или в близост, **или от общност за възобновяема енергия,**
- енергия от ефективна районна отоплителна и охладителна система или от безвъглеродни източници.

Минимални стандарти за енергийни характеристики (MEPS)

Държавите-членки трябва да установят минимални стандарти за енергийни характеристики за нежилищни сгради и траектории за постепенно обновяване на жилищни сгради.

- Минималните стандарти за енергийни характеристики за нежилищни сгради определят максималните прагове на потреблението на енергия (kWh/m²/год.)
- Тези прагове се основават на показателите на националния фонд от нежилищни сгради:
 - 16% от най-лошите сгради да са реновирани към 2030.
 - 26% от най-лошите сгради да са реновирани към 2033.
- Прагът на максималната енергийна ефективност може да бъде диференциран между различните видове и категории сгради.

Минимални стандарти за енергийни характеристики (MEPS)

Държавите-членки трябва да установят минимални стандарти за енергийни характеристики за нежилищни сгради и траектории за постепенно обновяване на жилищни сгради.

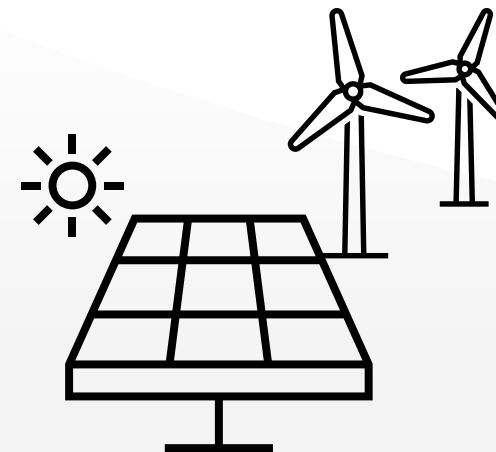
- Държавите членки определят траектории за постепенно обновяване на жилищни сгради в съответствие с целите за 2030 г., 2035 г
- Средното потребление на първична енергия на жилищните сгради трябва да бъде намалено с:
 - 16% през 2030 г.
 - 20-22% до 2035 г

Поетапно премахване на фосилни горива и декарбонизация на ОВК

Слънчева енергия в сградите

- От 2026 г. нататък върху всички нови обществени сгради, по-големи от 250 m²
- всички съществуващи обществени сгради с полезна застроена площ, по-голяма от:
 - 2000 m² до 31 декември 2027 г.
 - 750 m² до 31 декември 2028 г.
 - 250 m² до 31 декември 2030 г.

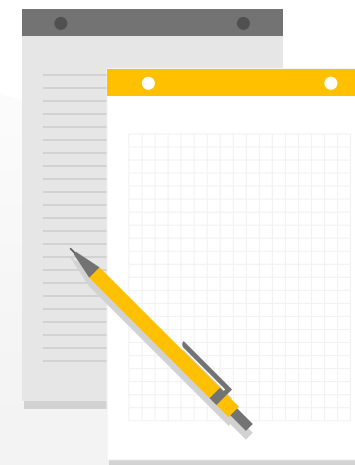

Национални планове за обновяване на сгради (НПОС)

Националните планове за обновяване на сгради (НПОС) описват как държавите членки ще трансформират своите съществуващи частни и обществени сгради в сгради с нулеви емисии до 2050 г.

НПОС трябва да се актуализират на всеки 5 години

Първият проект трябва да бъде представен на Европейската комисия през декември 2025 г., а окончателната версия – на 31 декември 2026 г.

Финансови стимули, умения и пазарни бариери и КЕЦ

Държавите членки трябва да осигурят мерки за подпомагане, подходящо финансиране и други инструменти за справяне с пазарните бариери и предоставяне на необходимите инвестиции, описани в техните национални планове за обновяване на сгради (НПОС - член 3), за да постигнат сграден фонд с нулеви емисии през 2050 г.

Европейско финансиране от източници като механизма за възстановяване и устойчивост

Приходи от търгове от търговия с емисии

Кохезионния фонд, фонда за социален климат, investeu и други публични източници на финансиране.

Различни финансови инструменти, като стандарти за ипотечно портфолио, фондове, насочени към дълбоко обновяване, гаранционни фондове, плащане през сметката (on-bill), плащане през данъците (on-tax), намалени данъчни ставки върху ремонтни работи/материали, фискални стимули, финансови схеми за плащане според спестяването, договори за гарантиране на резултатите, зелени заеми, зелени ипотeki и заеми за енергийна ефективност

Държавите членки създават консултантски енергийни центрове за техническа помощ и обслужване на едно гише (КЕЦ)

Паспорти за сградно обновяване

„Паспорт за обновяване“ означава пътна карта за дълбоко обновяване на конкретна сграда в максимален брой стъпки, които значително ще подобрят нейните енергийни характеристики“

„дълбоко обновяване“ се отнася за обновяване до ниво ПНЕС преди 2030 г. и ZEB след 2030 г.

Държавите-членки трябва да въведат доброволни схеми за PSO в рамките на две години след приемането на преработената ДЕСХ, следвайки обща рамка, предвидена в Приложение VIII на директивата.

PSO се предоставят в дигитален формат от квалифициран експерт след посещение на място

Единствената отговорност за съдържанието на тази презентация се носи от авторите. Не е задължително да отразява мнението на GlZ или на Федерално министерство по икономическите въпроси и действията по климата на Република Германия. Нито GlZ, нито Федерално министерство по икономическите въпроси и действията по климата на Република Германия носят отговорност за каквото и да е използване на информацията, съдържаща се в тях.

Благодаря за вниманието!

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

www.eneffect.bg

www.facebook.com/eneffect

www.linkedin.com/company/400739